

Universitetsförvaltningen
Strategiskt ledningsstöd

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

**Remissvar avseende promemorian Stärkt spelarskydd till följd av
spridningen av sjukdomen covid-19**

(Ert dnr Fi2020/01934/OU)

Karolinska Institutet har anmodats att lämna yttrande över promemorian Stärkt spelarskydd till följd av spridningen av sjukdomen covid-19. Bifogat yttrande har utarbetats av en grupp forskare, nämnda i bilagan, vid Centrum för psykiatriforskning, Institutionen för klinisk neurovetenskap.

Karolinska Institutet överlämnar härmed forskargruppens yttrande.

Erik Forsse

Enligt uppdrag

Yttrande över promemorian Ett stärkt spelarskydd till följd av spridningen av sjukdomen covid-19 (Fi2020/01934/OU)

Sammanfattning

Att skärpa konsumentskyddet för spelare under den föreslagna perioden är av yttersta vikt för att minska skadeverkningarna från spel. Det finns tidigare forskning som tyder på att obligatoriska förlustgränser eller insättningsgränser har betydelse för att minska problemspelet, men det är svårt att jämföra insatser i olika länder och med olika lagstiftning. Obligatoriska insättningsgränser, finns i flera andra europeiska länder, som Norge, Finland, Belgien och Italien. Vissa delar av de föreslagna åtgärderna behöver förtydligas och även vägas mot andra delar av lagstiftningen gällande spel om pengar.

Det är oklart om indikationerna från Skatteverket och Spelmyndigheten om ett ökat spelande stämmer (stabilt mönster under flera månader behövs). Det finns ett behov av att utreda huruvida spelet har ökat i Sverige och vilken typ av spelande det gäller.

På övergripande nivå är det oklart vilken målgrupp som de föreslagna åtgärderna riktar sig till. Det behöver klargöras om målet är att undvika att nya målgrupper börjar spela, att spelare som har låg risk börjar spela mer eller att problemspelares möjligheter begränsas. Beroende på målgrupp kommer alla eller några av de föreslagna åtgärderna ha begränsad effekt.

3 § Den övre gränsen för insättningar enligt 14 kap. 7 § spellagen (2018:1138) får uppgå till högst 5 000 kronor per vecka.

4 § Förlustgränsen enligt 14 kap. 7 § spellagen (2018:1138) får uppgå till högst 5 000 kronor per vecka.

Gränsen på 5000 kronor i veckan per licensinnehavare är för hög. En lägre gräns vore att föredra om man ska skydda spelare oavsett risk. De gränser som föreslås i forskningslitteraturen för att skydda spelare är betydligt lägre. En global gräns som innefattar alla licenshavare vore att föredra.

En fråga som är viktig att belysa är att spelare kan byta spelsajt (hos en annan licensinnehavare) när de når sin gräns. Det gör att spelare ändå kan spela bort mycket pengar genom att byta spelbolag. Gränsen kan därför i praktiken bli verkningslös. En global gräns för alla licenshavare vore att föredra, även om möjligheten att spela hos olicensierade aktörer fortfarande finns. Om en spelare håller sig till ett bolag kan de spelansvarsåtgärder bolaget har för spelsajten hjälpa spelaren. Spelar en individ enbart på en sajt kan riskbedömningarna baserad på speldata bli korrekta. Ett problem uppstår dock om en individ är aktiv på flera sajter och inte får en sammanhållen riskbedömning, vilket kan göra det svårt för en spelare att förstå sin risknivå. Detta kan även göra att spelbolag kan få svårare att uppfylla

omsorgsplikten eftersom spelare blir mer rörliga på marknaden och inte använder en spelsajt tillräckligt mycket, vilket gör det svårt att följa spelare och uppfylla omsorgsplikten och tillhandhålla spelansvarsåtgärder.

5 § Vid kommersiellt onlinespel enligt 7 kap. 1 § spellagen (2018:1138) och vid spel på värdeautomater på andra platser än på ett kasino enligt 5 kap. 1 § samma lag ska spelaren, i stället för vad som anges i 11 kap. 4 § spelförordningen (2018:1475), ange en övre gräns för sin inloggningstid per dag, vecka och månad.

Om en spelare har flera spelkonton hos en licenshavare, ska gränsen för inloggningstiden gälla för spelarens samtliga spelkonton hos licenshavaren.

Om en spelare väljer att förkorta en inloggningstid som har begränsats enligt första stycket ska ändringen börja gälla omedelbart. Om spelaren väljer att förlänga inloggningstiden ska ändringen börja gälla vid nästa månadsskifte, dock tidigast efter 72 timmar.

Att sätta tidsgränser medför samma problem som att sätta en fast gräns för insättning och förlust. Om en spelare slår i taket kan individen byta sajt för att kunna spela mer. Vidare borde det finnas någon typ av maxgräns för hur länge en spelare får vara inloggad, i likhet med den gräns som föreslås avseende insättningar och förlust. Det är också oklart vad som kommer att hända när en spelare överskrider sin tidsgräns.

Tidsgränser är också problematiskt utifrån att olika spelaktiviteter tar olika tid. En del spelsajter sänder dessutom sportevenemang via sin sajt, vilket gör att inloggningstiderna blir långa som följd av detta, medan andra spelaktiviteter tar betydligt kortare tid i anspråk.

6 § Licenshavaren ska säkerställa att angivna gränser enligt 3–5 §§ inte kan överskridas. Om en spelare höjer en gräns eller anger en högre gräns för insättningar än 10 000 kronor per månad, ska licenshavaren kontakta spelaren i syfte att fullgöra sin omsorgsplikt enligt 14 kap. 1 § spellagen (2018:1138).

Att spelare kontaktas om det vill ha en gräns över 10 000 kronor per månad för insättningar är en åtgärd som kan få spelare att minska sitt spelande. Det behöver dock klargöras på vilket sätt spelare ska/bör kontaktas, annars riskerar åtgärden att misslyckas. Studier har visat att åtgärden att ringa upp spelare har god effekt för att begränsa spelande.

7 § Värdet av en bonus enligt 14 kap. 9 § spellagen (2018:1138) får uppgå till högst 100 kronor.

Att begränsa en bonus till 100 kronor är ett steg som bör minska nyrekryteringen av spelare. Ett problem med detta är att de olicensierade bolagen får en större konkurrensfördel under perioden som förslaget avser. Detta kan leda till att spelbolag kommer att vara mindre benägna att återigen söka licens i framtiden och även att spelbolag som inte har licens i dagsläget inte heller söker licens.

Generella synpunkter

Möjligheten att utföra forskning på de åtgärder som kommer att genomföras utifrån lagförslagen saknas. Förslaget borde innehålla information om hur data, resurser och behov ser ut för att genomföra forskning. De områden som borde prioriteras är: huruvida det sker en flytt mellan sajter till följd av insättnings-, förlust- och tidsgränsen, samt huruvida färre nya spelare anslutit som ny kund efter att gränsen för bonus blev genomförd. Söktrycket till Stödlinjen bör också undersökas i samband med att ändringar genomförs. Vidare borde även antal personer som anmäler sig till Spelpaus undersökas.

Ökade resurser till behandling, Stödlinjen samt forskning behöver tillskjutas för att värna om folkhälsan.

Vidare behövs ett utökat främjandeförbud för att skydda konsumenter ytterligare.

I detta ärende har David Forsström, Helena Lindqvist, Kristoffer Magnusson, Olof Molander, Viktor Månsson, Anders Nilsson, Ingvar Rosendahl, Håkan Wall och Maria Winberg lämnat synpunkter. Samtliga forskar om spel om pengar vid Centrum för psykiatriforskning, Institutionen för klinisk neurovetenskap, Karolinska Institutet.

